

Årsmøde i Tænk tanken for Forfulgte Kristne 2026

Jonas Adelin Jørgensen

Tænk tanken for Forfulgte Kristnes afholdt mandag d. 24. august årsmøde på Hotel Nyborg Strand med deltagelse af omkring 20 personer. Formiddagens faglige oplæg var en panelpræsentation af tre nutidige cases, hvor kristne er under stort pres, nemlig Nigeria, Israel/Palæstina og Armenien. Grundene til presset er ganske forskelligt, og oplæggene demonstrerede denne forskel.

Definitioner og globale drivkræfter bag forfølgelse

Jonas Jørgensen fra Folkekirkens Mellemkirkelige Råd introducerede tænktankens arbejde og rammesatte debatten. Han henviste til tænktankens definition på forfølgelse fra 2019, som indebærer voldelige overgreb (fysisk vold, manglende statslig beskyttelse, tyveri af land og ejendom) og retslige overgreb (forskelsbehandling i lovgivning via f.eks. blasfemi- og apostasilovgivning) på grund af kristen overbevisning og praksis.

Han påpegede derefter fem primære globale drivkræfter, der i dag udfordrer tros- og religionsfriheden: 1. pres fra autoritære regimer; 2. moderne overvågningsteknologi; 3. ekstremistiske religiøse ideologier; 4. etno-religiøs nationalisme; 5. væbnede konflikter. Hvordan disse drivkræfter udspiller sig viste de tre efterfølgende cases i praksis.

Nigeria

Teologen og præsten Clement Dachet belyste den historiske og religiøse kompleksitet i Nigeria. Historisk set har det såkaldte "Middle Belt" (mellembælte) ligget klemmt mellem det islamiske Sokoto-kalifat i nord og de kristne områder i syd, og mellembæltets befolkning var historisk udsat for slavehandel fra nord. Det britiske kolonistyre beskyttede de islamiske strukturer i nord og hindrede missionærer i at forkynde der, hvorfor missionærerne i stedet fokuserede massivt på mellembæltet med skolegang og sundhedsvæsen. Kristne i dette område er fortsat under stort pres i dag.

Forfølgelsen i dag har ifølge Clement flere dimensioner: Voldelige angreb fra ekstremistiske grupper som Boko Haram, ISWAP samt voldelige konflikter mellem militante hyrder (Fulani) og kristne landmænd plager regionen. Clement fortalte, at 58 mennesker i et kristent område i hans hjemegn i Jos blev dræbt under et angreb på en enkelt nat sidste år. Men også systematisk administrativ diskrimination spiller en vigtig rolle: Kristne udelukkes ofte fra universitetsoptagelse, stipendier og jobs via krav om administrative "oprindelsescertifikater" fra staterne. Derudover nægtes der jævnligt tilladelser til at bygge kirker. Clement nævnte også, hvordan den politiske dominans markeres ved, at der udelukkende opstilles muslimer til både præsident- og vicepræsidentposten ("Muslim-Muslim ticket"). Kristne i nord angribes desuden ofte som en "forlængelse af Vesten", hvilket f.eks. skete under Muhammed-krisen i Danmark. Endelig er der de mange sager om kidnapning og tvangskonvertering af

piger: Clement berettede om et udbredt og systematisk mønster, hvor unge kristne piger på 16-17 år kidnappes, tvinges til at konvertere til islam og giftes væk. Da den seksuelle lavalder i Nigeria er 18 år, udnytter gerningsmændene retslige smuthuller, så forældrene står magtesløse under henvisning til pigernes "religionsfrihed", når pigerne fylder 18 år i fangenskab. Omvendt er det socialt og livsfarligt uacceptabelt for muslimske piger at konvertere til kristendommen.

Israel og Palæstina

Formand for Mellemkirkeligt Råd Peter Lodberg redegjorde for situationen i Israel og på Vestbredden (Palæstina). Der bor ca. 60.000 kristne i Israel og 40.000 på Vestbredden, fordelt på 13 historiske kirker. Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan og det Hellige Land betragter sig selv som en stolt "dobbelminoritet" – de er både palæstinensere og kristne. Kirken driver fire skoler med 3.000 kristne og muslimske elever samt Dar al-Kalima-universitetet i Betlehem og Augusta Victoria-hospitalet i Jerusalem. Begge institutioners afdelinger i Gaza blev dog ødelagt under de israelske bombardementer, og antallet af kristne i Gaza er nu faldet til omkring 500.

Udfordringerne i regionen inkluderer bosættervold og militærlov: Den voldelige adfærd fra de 750.000 israelske bosættere på Vestbredden er eksploderet, og kristne landsbyer som Taybeh erklæres for militære zoner. Sikkerhedsminister Itamar Ben-Gvir og hans parti Jødisk Magt fører en ekstremistisk linje og har bl.a. indført en lov, der åbner for dødsstraf for palæstinensere. Dette understøtter en juridisk dobbeltstandard, hvor palæstinensere retsforfølges under streng militærlov, mens israelere er underlagt civil lov. Der er også chikane og administrative barrierer: Præster i Jerusalem oplever jævnligt at blive spyttet på, og der males graffiti på kirker (bl.a. den armenske kirke). Kirkerne modarbejdes desuden administrativt ved f.eks. at blive nægtet basale tilladelser til kloakreoveringer i den gamle by under henvisning til militærlovgivning.

Lodberg bragte desuden et korrektiv fra den lutherske præst Mitri Raheb, som mener, at begrebet "kristen forfølgelse" er en vestlig konstruktion. Ifølge Raheb er det reelle problem den vestlige udenrigspolitik, der får staterne i Mellemøsten til at bryde sammen, hvilket tvinger alle grupper ud i en rå kamp for overlevelse, ikke en orkestreret forfølgelse af kristne palæstinensere som sådan.

Armenien

Sognepræst og tidligere missionær i Armenien Per Damgaard Petersen belyste konflikten i Kaukasus, hvor det lille Armenien ligger klemmt mellem Tyrkiet og det olierige Aserbajdsjan. Han fremhævede fordrivelsen af 120.000 armeniere fra Nagorno-Karabakh i september 2023 og Aserbajdsjans systematiske sletning af armenske kulturminde, kirker og gravpladser i området.

Dette har skabt en dyb intern konflikt i Armenien mellem to markante kulturelle og politiske poler: På den ene side premierminister Nikol Pashinyan, som mener, at man må acceptere det "reelle" Armenien inden for de nuværende grænser og opgive kampen for historisk retfærdighed for ikke at fastlåse landet i traumer. Pashinyan satser entydigt på EU og Vesten, hvilket er en stor risiko, da EU og USA (bl.a. under pres fra Trump) opfordrer Armenien til at holde op med at lave ballade, idet EU har stærkt brug for gas og olie fra Aserbajdsjan. På den anden side står katolikos Karekin II (lederen af den Armenske Ortodokse Kirke), som hævder, at overgrebene mod den armenske befolkning ikke er fortid, men i høj grad fortsætter i nutiden.

Denne fundamentale uenighed har ført til, at den armenske stat retsforfølger kirkeledelsen under påskud af interne kirkesager og forsøger at få den udskiftet, alt imens Pashinyan pludselig er begyndt at gå intensivt i kirke som led i en smilende PR-kampagne i medierne.

Kristne er presset – men af forskellige grunde

I alle tre kontekster er kristne presset og trosfriheden begrænses. Men det sker af vidt forskellige grunde, og for at tale nuanceret og præcist om forfølgelse af kristne er det vigtigt, at tale kontekstuel om forfølgelse. Det er en af tænketankens hovedopgaver, som fortsætter det kommende år.